

Pensionspolicy

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Syfte	1
Policy	1
Pensionspolicyn är indelad i fyra områden:	1
Pensionsförmåner till anställda	1
Omreglering med bibehållen tjänstepension	1
Särskild avtalspension.....	2
Avgångsvederlag.....	3
Löneväxling	4
Pensionsförmåner till förtroendevalda	4
Heltids- och deltidspolitiker	5
Fritidspolitiker	5
Ersättning för uppdragstid före 2003-01-01	5
Tryggande av pensionsförmåner.....	5
Intjänad pension före 1998	6
Pensionsinformation.....	6
Ansvarsfördelning.....	7

Dokumentinformation Pensionsfrågor för anställda och förtroendevalda.		Dokumentansvarig Personalchef	
Antagen 2022-11-23	Antagen av Kommunfullmäktige	Reviderad	Giltighet Tills vidare
Aktualisering 2023-10-12	Diarienummer KS 2022/252	Intranät ☒	Hemsida ☒
Uppföljning En gång per mandatperiod			
Andra regelverk som omnämns OPF-KL, PBF, Policy för reducering av personal i samband med verksamhetsförändringar, KAP-KL, AKAP-KL, AKAP-KR			

Inledning

Pensionspolicyn omfattar anställda och förtroendevalda i Vänersborgs kommun.

Syfte

Den ska användas som en aktiv del i kommunens personalpolitik och bland annat hjälpa kommunen att attrahera och behålla kompetent personal. Pensionspolicyn ska också kunna utgöra ett stöd när det uppstår behov av att avveckla personal.

Policy

Pensionspolicyn är indelad i fyra områden:

- Pension till anställda
- Pension till förtroendevalda
- Tryggande av pensionsförmåner
- Pensionsinformation till anställda

Pensionsförmåner till anställda

Äldre anställda har möjlighet att minska sin arbetstid med bibehållen pensionsgrundande lön.

En särskild policy för reducering av personal i samband med verksamhetsförändringar avses vara ett komplement till dessa bestämmelser.

Tillsvidareanställda har möjlighet att löneväxla till pension via ett månatligt bruttolöneavdrag.

Omreglering med bibehållen tjänstepension

Möjlighet finns för äldre anställda att genom en permanent minskning av arbetstiden omreglera sin sysselsättningsgrad med bibehållen avsättning till tjänstepension.

I syfte att öka förutsättningarna för äldre anställda att arbeta till 66 år eller längre, har kommunen beslutat om möjlighet till minskad arbetstid i kombination med oförändrad pensionsgrundande lön för avsättning till tjänstepensionen. För att åtgärdens syfte inte ska förfelas, får den anställde inte påbörja annat förvärvsarbete då arbetstiden i kommunen minskats.

Villkor för omreglering

Möjligheten gäller äldre anställda som genom permanent omreglering av anställningen tillåts minska sin arbetstid enligt nedanstående riktlinjer.

Arbetstidsminskningen kan ske tidigast från och med den månad den anställde fyller 62 år.

Den anställde ska ha lång anställningstid, normalt 10 års sammanhängande anställning eller mer, i kommunen, i anslutning till arbetstidsminskningen.

Den anställdes arbetstid efter omregleringen ska vara minst 75 procent av heltid.

Som pensionsgrundande lön för tjänstepensionen tillgodoräknas den fasta lönen före arbetstidsminskningen. Pensionsgrundande lön justeras därmed i takt med löneökningar.

Beslut om minskad arbetstid enligt ovanstående sker efter individuell prövning, med hänsyn tagen till förutsättningarna i verksamheten och kommunens ekonomiska situation.

Den anställde ska så långt som det är möjligt behålla tidigare arbetsuppgifter, men i mindre omfattning. Om det inte är möjligt att behålla tidigare arbetsuppgifter, kan en

överenskommelse träffas om en ny deltidsanställning med andra arbetsuppgifter, om verksamheten tillåter det.

Ovanstående riktlinjer innebär att arbetstidsminskningen inte påverkar tjänstepensionen eftersom den pensionsgrundande lönen beräknas utan hänsyn till arbetstidsminskningen. Denna tillgodoräkning sker som längst tills dess rätten att kvarstå i anställningen upphör enligt Lag om anställningsskydd.

Arbetstidsminskningen kan komma att påverka den anställdes allmänna pension, sjukpenning, ersättning från avtalsförsäkringarna med mera, eftersom bruttolönen blir lägre. Kommunen ska informera om detta.

Anmärkning: Omregleringen är permanent men måste av praktiska skäl registreras som en tjänstledighet för att rätt avsättning ska kunna ske till tjänstepensionen.

Särskild avtalspension

Särskild avtalspension på heltid

Särskild avtalspension kan användas vid personalavveckling i förtid, då det finns särskilda skäl. Pensionen ska användas med stor restriktivitet och återhållsamhet. Särskild avtalspension beviljas efter individuell prövning och fastställs genom en överenskommelse.

Särskild avtalspension kan övervägas då den innebär en besparing för kommunen, eller av andra synnerliga skäl, såsom exempelvis organisatoriska skäl eller då omplacering eller uppsägning övervägs.

Särskild avtalspension får betalas ut under maximalt sju år. Pensionen betalas ut från den överenskomna avgångstidpunkten som kortast till och med månaden innan arbetstagaren fyller 65 år och som längst till och med att rätten att kvarstå i tjänst upphör, enligt Lagen om anställningsskydd.

Särskild avtalspension beräknas på ett pensionsunderlag (genomsnittslön) enligt reglerna i det aktuella pensionsavtalet. Pensionsnivå fastställs enligt regler för beräkning av särskild avtalspension i det aktuella pensionsavtalet (KAP-KL, AKAP-KL eller AKAP-KR).

Pensionsnivån är 73,5 procent av pensionsunderlaget vid beräkningstidpunkten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp. För delar av pensionsunderlaget överstigande 7,5 inkomstbasbelopp upp till och med 20 inkomstbasbelopp är pensionsnivån 55 procent. För delar av pensionsunderlaget överstigande 20 inkomstbasbelopp upp till och med 30 inkomstbasbelopp är pensionsnivån 27,5 procent

Kommunen ska fortsätta att betala pensionsavgifter för avgiftsbestämd ålderspension under den tid som särskild avtalspension betalas ut. Avgiften beräknas på det pensionsunderlag som fastställts för den särskilda avtalspensionen, uppräknat med förändringen av inkomstbasbeloppet i förhållande till avgångsåret. Pensionsavgiftens storlek ska följa det aktuella pensionsavtalet.

Pensionsgrundande tid för förmånsbestämd ålderspension ska, i förekommande fall, fortsätta att tillgodoräknas och rätten till efterlevandepension ska bibehållas oförändrad under tid med särskild avtalspension.

Förvärvsinkomst som understiger tre (3) prisbasbelopp per år undantas från samordning med särskild avtalspension. Förvärvsinkomst som överstiger denna gräns, ska samordnas på så sätt att avtalspensionen minskas med 73,5 procent av denna del av inkomsten.

Avgång med särskild avtalspension kan komma att påverka allmän pension, sjukpenning, ersättning från avtalsförsäkringar med mera. Kommunen ska inte kompensera den anställda för den påverkan.

Särskild avtalspension på deltid

Som ett alternativ till hel särskild avtalspension kan överenskommelse i stället träffas om särskild avtalspension på deltid. En förutsättning är att arbetstagaren är fortsatt anställd, men att sysselsättningsgraden minskas. Särskild avtalspension på deltid får betalas ut under maximalt sju år

Särskild avtalspension på deltid kan övervägas i speciella fall och beslutas efter individuell prövning. Arbetstagaren ska ha fyllt 62 år och arbetstiden efter minskningen ska vara minst 50 procent av heltid.

Pensionen beräknas på ett pensionsunderlag enligt reglerna i det aktuella pensionsavtalet. Pensionsnivån är fastställd till nedanstående procentsatser.

Pensionsunderlag uttryckt i inkomstbasbelopp	Pensionsnivå
0 – 7,5	60 %
7,5 – 20	55 %
20 – 30	27,5 %

Särskild avtalspension på deltid betalas ut i en omfattning som motsvarar arbetstidsbortfallet. Utbetalning ska ske från och med den överenskomna omregleringstidpunkten. Som kortast till och med kalendermånaden innan arbetstagaren fyller 65 år och som längst till och med att rätten att kvarstå i tjänst upphör, enligt Lagen om anställningsskydd.

Kommunen ska fortsätta att betala pensionsavgift för avgiftsbestämd ålderspension, grundad på pensionsunderlaget före arbetstidsbortfallet på samma sätt som vid hel särskild avtalspension. Pensionsgrundande tid för en eventuell förmånsbestämd ålderspension ska fortsätta att tillgodoräknas. Efterlevandepensionsskyddet ska behållas oförändrat under den tid särskild avtalspension på deltid betalas ut.

Förvärvsinkomst från annat förvärvsarbete än från deltidsanställningen i kommunen ska samordnas med avtalspensionen. Förvärvsinkomst som är lägre än tre (3) prisbasbelopp multiplicerat med graden av arbetstidsminskning, undantas dock från samordning. Förvärvsinkomst som överstiger denna nivå, ska samordnas på samma sätt som gäller för särskild avtalspension på heltid.

Exempel: En anställd som minskar sin arbetstid med 25 procent tillåts ha en biinkomst på upp till 0,75 prisbasbelopp (3 prisbasbelopp x 25%) utan att pensionen minskas.

Arbetstidsminskningen kan komma att påverka allmän pension, sjukpenning, ersättning från avtalsförsäkringar med mera. Kommunen ska inte kompensera den anställda för den påverkan.

Avgångsvederlag

Avgångsvederlag/avgångspremie kan utges till anställd som genom sin avgång medverkar till att kommunen kan reducera sina kostnader eller kan bereda övertalig anställd sysselsättning. Avgångsvederlag får även överenskommas då det föreligger synnerliga skäl, såsom exempelvis organisatoriska skäl eller då omplacering eller uppsägning övervägs.

En särskild policy för reducering av personal i samband med verksamhetsförändringar ska utgöra ett komplement till denna pensionspolicy.

Avgångsvederlag i form av pensionsförsäkring

För anställda, där avtal träffats om avgångsvederlag, kan kommunen erbjuda möjlighet till inbetalning av en tjänstepensionsförsäkring i stället för kontant utbetalning. Möjligheten gäller hela eller delar av avgångsvederlaget.

Vid inbetalning till tjänstepensionsförsäkring ska kommunen ha ett kostnadsneutralt synsätt. Beloppet som betalas till tjänstepensionsförsäkringen ska därför tillföras ett tilläggsbelopp som motsvarar skillnaden mellan sociala avgifter och särskild löneskatt.

Exempel på pensionslösning: Ett avgångsvederlag i form av tjänstepensionsförsäkring kan användas som ett alternativ till särskild avtalspension på heltid. Den försäkrade överenskommer då med det aktuella försäkringsbolaget om pensionsutbetalningen.

Försäkringsförmedlare anvisas av kommunen.

Löneväxling

Kommunen erbjuder samtliga tillsvidareanställda möjlighet att löneväxla till tjänstepensionsförsäkring. Löneväxlingen sker via ett överenskommet månatligt brutto-löneavdrag. Löneväxlingen ska vara kostnadsneutral för kommunen. Vid löneväxling betalar kommunen särskild löneskatt i stället för arbetsgivaravgifter och får därmed en lägre kostnad. Anställda som löneväxlar får därför ett premietillägg som utgörs av skillnaden mellan arbetsgivaravgiften och den särskilda löneskatten, som tillsammans med det överenskomna löneväxlingsbeloppet betalas av kommunen till en tjänstepensionsförsäkring.

I kostnadsneutraliteten ligger också att löneväxlingen inte ska påverka den anställdes ordinarie tjänstepension. Lönen före avståendet ska därför vara pensionsgrundande.

Lägsta belopp att växla är 500 kronor och högsta är 15 000 kronor per månad. Den anställda väljer själv om beloppet ska sparas i traditionell försäkring eller fondförsäkring och om försäkringen ska tecknas med återbetalningsskydd. Den anställda har rätt att ändra storleken på det löneväxlade beloppet med en varseltid på tre månader.

Försäkringsförmedlare anvisas av kommunen.

Vid sjukdom, föräldraledighet och tjänstledighet utan lön, längre än 21 dagar, görs ett uppehåll i löneväxlingen till dess den anställda återkommit i tjänst.

Löneväxling ska godkännas av personalchef eller förhandlingschef i varje enskilt fall. Om förutsättningarna för löneväxlingserbudandet förändras på grund av ändringar i lag eller centralt kollektivavtal kan arbetstagaren och kommunen avsluta löneväxlingen med omedelbar verkan.

Löneväxlingen kan komma att påverka den anställdes allmänna pension, ersättning från den allmänna sjukförsäkringen, föräldrapenning och ersättning från avtalsförsäkringarna. Kommunen ska informera om detta.

Pensionsförmåner till förtroendevalda

Kommunen har antagit OPF-KL (Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda). OPF-KL gäller från och med 2015-01-01. PBF (Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda) äger fortsatt giltighet för de förtroendevalda som tidigare omfattats av dessa bestämmelser.

Förtroendevalda kompenseras med skälig ersättning för förlorad tjänstepension. Pensionsersättning utgörs av aktuell procent, enligt gällande pensionsavtal för de anställda, av utbetald ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Ersättningen betalas årligen till en traditionell pensionsförsäkring.

Heltids- och deltidspolitiker

Kommunen har antagit OPF-KL (Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda). OPF-KL gäller från och med 2015-01-01. Bestämmelserna gäller de politiker som valts för första gången vid valet 2014 eller inte tidigare haft politiska uppdrag som omfattats av PBF, PRF eller andra anställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Tidigare bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF) äger fortsatt giltighet för de politiker som tidigare omfattats av dessa bestämmelser.

Förvärvsinkomster upp till tre prisbasbelopp per år undantas från samordning med visstidspension, avgångsersättning och omställningsstöd.

Fritidspolitiker

Förtroendevalda har rätt till skälig ersättning för tjänstepensionsförlust som har samband med fullgörande av förtroendeuppdraget.

Ersättningen för tjänstepensionsförlust utgörs av aktuell procent, enligt gällande pensionsavtal för kommunens anställda, av utbetald ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Ersättningen betalas årligen till en traditionell pensionsförsäkring hos det försäkringsbolag som kommunen anvisar. Vid tjänstepensionsförlust som överstiger kommunens avsättning till pensionsförsäkring, kan anspråk göras om kompensation. Sådan pensionsförlust ska styrkas på ett för kommunen godtagbart sätt. Anspråk på ersättning prövas genom en skälighetsbedömning.

Ersättning för uppdragstid före 2003-01-01

Förtroendevalda som förlorat tjänstepension under uppdragstid före 1 januari 2003 har rätt till ersättning med faktiskt förlorat belopp under förutsättning att detta belopp kan styrkas på ett för kommunen godtagbart sätt.

Se även, av Kommunfullmäktige, antagna bestämmelser om arvoden och andra ersättningar till förtroendevalda.

Tryggande av pensionsförmåner

Kommunen tryggar avgiftsbestämd ålderspension till anställda samt pensionsersättning till fritidspolitiker genom försäkring.

Kommunen tryggar förmånsbestämd ålderspension till anställda genom beskattningsrätten. Intjänandet skuldförs årligen.

Kommunen tryggar efterlevandepension, särskild avtalspension och pensionsförmåner enligt PBF respektive OPF-KL för förtroendevalda genom beskattningsrätten.

Pensionsförmånerna skuldförs i sin helhet i samband med att pension beviljas.

Pensionsavgifter enligt OPF-KL skuldförs årligen.

Kommunen tryggar intjänad pension före 1998 genom beskattningsrätten.

Pensionsåtagandet redovisas som en ansvarsförbindelse.

Pensionerna i Vänersborgs kommun tryggas på följande sätt:

Avgiftsbestämd ålderspension	Tryggas sedan 1998 genom försäkring. Löpande inbetalning av premie till den försäkring den anställde valt.
Tilläggsavgift för de som väljer att byta från förmånsbestämd pension enligt KAP-KL och därmed övergå till reglering enligt AKAP-KR.	Tryggas genom försäkring. Löpande inbetalning av premie till den försäkring den anställde valt.
Förmånsbestämd ålderspension	Tryggas genom beskattningsrätten. Intjänandet skuldförs årligen.
Efterlevandepension	Tryggas genom beskattningsrätten. Hela pensionsbeloppet skuldförs i samband med inträffat dödsfall. Avgiftsbestämd del tryggas genom försäkring.
Särskild avtalspension	Tryggas genom beskattningsrätten. Hela pensionsbeloppet skuldförs i samband med beviljad pension.
Intjänad pension före 1998	Huvuddelen av pensionsutfästelsen tryggas genom beskattningsrätten och redovisas som en ansvarsförbindelse inom linjen i balansräkningen.
OPF-KL	Tryggas genom beskattningsrätten. Intjänandet skuldförs årligen.
Äldre pensionsbestämmelser för förtroendevalda	Tryggas genom beskattningsrätten. Hela pensionsbeloppet skuldförs i samband med beviljad pension.
Ersättning för förlorad pensionsförmån till fritidspolitiker	Tryggas genom försäkring. Löpande inbetalning av premie.

Intjänad pension före 1998

Pensionsintjänandet före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse inom linjen i balansräkningen enligt den så kallade blandmodellen.

Pensionsinformation

Kommunen erbjuder regelbundet muntlig pensionsinformation i grupp. Informationen riktas dels till nyanställda och förstagångsväljare, dels till anställda som närmar sig pensioneringen.

Kommunen ansvarar för att anställda informeras om pensionsrättigheter i anställningen.

Anställda och förtroendevalda kan vända sig till kommunens pensionshandläggare med pensionsfrågor.

I övrigt erbjuder kommunen regelbunden information enligt nedan. De muntliga informationerna genomförs antingen i egen regi eller med extern hjälp.

Nyanställda och inför val av placering av avgiftsbestämd ålderspension

Kommunen erbjuder regelbundet muntlig och gruppvis pensionsinformation riktad till nyanställda och anställda som ska välja placering för avgiftsbestämd ålderspension för

första gången. Syftet med informationen är att översiktligt informera om det aktuella pensionsavtalet och det individuella valet, samt öka medvetenheten om individens ansvar för den framtida pensionen.

Under anställningen

Kommunens anställda får via kommunens pensionsadministratör varje år information om intjänade pensionsförmåner i anställningen. Pensionsinformationen är skriftlig och lämnas i form av en pensionsprognos.

Information om den avgiftsbestämda ålderspensionens storlek erhålls från det försäkringsbolag den anställde valt.

Äldre anställda

Kommunen erbjuder regelbundet muntlig och gruppvis pensionsinformation riktad till äldre anställda. Syftet är att informera om den kommande pensionen, bland annat olika möjligheter för uttag.

Vid pensionsavgång

Anställda som planerar att avgå med pension ska ansöka om detta senast tre månader före pensionsavgången. Vid begäran informeras den anställde skriftligen om pensionsbeloppets storlek avseende intjänad pensionsrätt (IPR).

För begäran om utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension, samt information om pensionsförmånens storlek, ska den anställde vända sig till valt försäkringsbolag.

Ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige antar pensionspolicyn. Personal- och förhandlingsutskottet, som är utsett att vara kommunens pensionsmyndighet, ansvarar för tolkning och tillämpning samt riktlinjer och att anpassning sker till gällande avtal.

Personalchefen fattar beslut i frågor som regleras i denna policy. Vid personalchefens frånvaro äger förhandlingschefen, i rollen som ställföreträdare, rätt att fatta beslut enligt policyn. Kommunstyrelsen kan vid beslut om delegeringsordning, utöka eller begränsa beslutanderätten.